tulla. Madise pääwal **1217** olid nemad kõik weel Wilandi linna kirikus Jumalat palumas ja siis läksid röömsaste Jumala abi peäle lootes waenlaste wastu. Lembit oma rahwaga oli seda kuuldes metsa oma wäega ennast ärapeitnud, korraga kipusid nüüd tema rahwas igalt poolt risti rahwa wäe peäle. Wolkiin Sakstega seisid keskpaigal, paremal pool Kube Liiwirahwaga, ja pahemal pool Lätti rahwas. Lahing oli suur ja kibe, kaua aega sai sõditud, ilma et oleks selgeste teäda, kumba kätte wõit pidi jääma. Aga kui Eestlaeste ülem peälik Lembit oli tapetud, siis hakas ka nende julgus kaduma. Wõit jäi risti rahwa kätte, paganad said peäle tuhat tapetud, suur hulk pistis jooksu. Weel kaks Eestlaeste pealikud Wotele ja Maaniwalde said sel pääwal ära tapetud, aga ka risti rahwal oli suur kurwastus, wana aus pealik Kube ei saanud ka mite koeu poole minna. Kolm korda oli tema je selle lahingis haawatud, aga siiski ei jätnud tema omad mite maha, wapraste sõdis tema edasi. Wiimaks pistis suur oda teda kehast läbi ja läbi. Surma peäl kandsid tema omad teda lahingist wälja, kõrwale. Külap kõikide näu peält oli kurwastus näha, tema aga oli röömus, et ta weel näha sai, et wõit risti rahwa kätte jäi. Seda aga kahatses, et temal mite enam kui neli surma haawa ei olnud ja mite wiis, nagu Onistegial Jeesusel. Suure röömuga kiitis weel kõige rahwa kuuldes Issanda suurt armu, et tema teda paganate pimedusest oma armu riigi walgusele oli saatnud, wõttis weel Is-



sanda õhtusöömaaea sakramenti wastu ja heitis selle järel röömsaste oma hinge, Issanda armu peäle lootes. Tema lapsed olid kõik jo enne surnud, üks ainus tütar jäi temast järel. Tütre nimi oli Hedwig, keda üks suurt sugu Saksa mees, Juhan Ungern abikasaks wõtis, nendest on suur ja kuulus mõisnikude sugu siginud, kes praegu meie maal elab. Kõik risti rahwa wägi leinas teda. Risti rahwa wägi läks selle järel edasi ja tegid Eestlaestega rahu lepitamist, kes risti usku lubasid heita ja ka oma poege pandiks andsid.

Et aga Saare-maa rahwas, kuida jo enne nimetatud, kõige kangekaelsemad ja paigal sõa asutajad olid, selle pärast oli nüüd risti rahwa nõu nende wastu sõdida, ja kui korda läheks, neid ära woita. Paastu kuul, aastal **1218** tahtsid üle mere jääd Saare maale minna, aga Saletsa jõe suul tulid jo Saarelaesed nende wastu. Nemad pistasid Lääne maale põgenema, risti rahwas nende taga. Lääne maa rahwas lubas ueste püha ristmist wastu wõtta ja kiriku maksud maksta, ja andsid selle peäle oma seast mehi ristirahwale pandiks.

Piiskop Alberti asjad läksid ika kirjumaks, waenlaesed ika wägewamaks. Eestlaesed ep olnud weel mite ärawoidetud, Wenelaesed, iseäranis Nowgroti suurwürst tahtsid temale otsa teha, ka Semgalli rahwas Kuura-maal ollid weel paganad, ja tegid paigal sõda, ja Litwa rahwas olid enam waenlaste, kui tema poolt. Saksa-maalt ei tulnud ka mite enam